

Lubelskie przedmieścia

[Dwór i folwark Bronowice]

Lublin, Armii Czerwonej 9, Dawny dworek Sachsów

JEDNYM z pierwszych odcinków naszego cyklu o lubelskich przedmieściach pisaliśmy o wsi Bronowice, na której gruntach po połowie XIX wieku utworzona została przemysłowa dzielnica zwana Kośminkiem. Teren Kośminka sąsiadował z ośrodkiem folwarku Bronowice. Istniał tu bowiem folwark, gdyż wieś była wprawdzie własnością miejską, ale miasto wydzierżawiało ją, a nawet w XIX wieku wypuściło w dzierżawę wieczystą Chróścieckim, od których odprocesowano następnie jedynie teren obecnego parku bronowickiego.

Park ten był niegdyś ulubionym miejscem spacerów niedzielnych. Na jego skraju znajdowała się kawiarnia letnia Foksal — i stąd pierwotna nazwa ulicy I Maja.

Dzierżawcy, a następnie właściciele Bronowic mieli dwór i dość rozległy zespół budynków folwarcznych położony w miejscu kościoła przy ul. Armii Czerwonej. Co więcej, obecna plebania jest właśnie dworkiem ostatnich właścicieli Sachsów z pocz. XX w. Ma on późnoklasycystyczny portyk kolumnowy, a jednocześnie ozdobne wiatrołapy drewniane typowe w kurortowej architekturze np. Nałęczowa. Jest to jedyny tego rodzaju zabytek w tej dzielnicy.

Sachsowie sprzedali ten teren w 1910 r. pod budowę kościoła, o co od długiego czasu zabiegały Piaski, Bronowice i Kośminek. Istniały wprawdzie możliwości usytuowania kościoła na wąskim pasie nad samą Bystrzycą koło mostu, ale teren ten jako zalewowy i niedogodny, został przez komitet budowy odrzucony. Na gruncie zakupionym od Sachsów stanął początkowo modrzewiowy kościółek przeniesiony w 1916 r. z Pawłowa (obecnie w Kazimierzówce). Następnie zaś murowany okazały kościół projektu znanego architekta Oskara Sosnowskiego i Z. Kędzierskiego. Konsekracji dokonano dopiero w 1938 r.

Dzieło Oskara Sosnowskiego utrzymane w formie modernistycznej, nawiązujące do neostylów, reprezentuje dobry poziom architektury polskiej okresu międzywojennego.